

การบูรณาการงานวิจัยเรื่อง

"การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาดนตรีบำบัด (MusicTherapy) โดยบูรณาการกับงานวิจัยเรื่อง "การศึกษาแนวทางการใช้ดนตรีบำบัดในประเทศไทย"

◇ การนำผลงานวิจัยไปบูรณาการกับการเรียนการสอน

ระดับปริญญาตรี ได้จัดให้มีกิจกรรมการบรรเลงดนตรี สำหรับผู้ป่วยเด็ก ณ ห้องตรวจภาคศึกษาศาสตร์ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มศว องค์กรฯ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชา MUS 353 ดนตรีเพื่อการบำบัด โดยให้นิสิตบรรเลงดนตรี พร้อมให้ผู้ป่วยเด็กมีส่วนร่วมในการฟังดนตรี การร้องเพลงและกิจกรรมเกมส์ทางดนตรี อันเป็นการสนับสนุนแนวคิดของประโยชน์จากดนตรีบำบัดซึ่งเป็นเป็นผลจากงานวิจัยชิ้นนี้

ภาพแสดงนิสิตปริญญาตรีและคณาจารย์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากลที่เตรียมแสดงดนตรีบำบัด ณ ห้องตรวจ

ภาคศึกษาศาสตร์ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มศว องค์กรฯ

ระดับปริญญาโท ได้จัดให้มีกิจกรรมการเก็บข้อมูลภาคสนาม พร้อมการแสดงดนตรีบำบัด ณ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มศว องค์กรฯ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนรายวิชา ME 627 ดนตรีกับศิลปกรรมบำบัด และ AR 516 การจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษา (ดนตรีศึกษา) โดยจัดให้นิสิตได้ศึกษาผลจากงานวิจัยทางดนตรีบำบัด และสร้างแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการชมการแสดงดนตรีและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมดนตรีบำบัดและมีการแสดงดนตรี พร้อมกันให้ผู้ป่วยได้ร่วมกิจกรรมการร้องเพลง การตอบคำถามชิงรางวัลและการสรุปผลการสอบถามเพื่อการเขียนประเมินผลตามรูปแบบของระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา

ภาพแสดงกิจกรรมดนตรีบำบัด ณ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มศว องค์กรฯ โดยให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมกับการร้องเพลงและการร่วมกิจกรรมถามตอบชิงรางวัล

สรุปผลการจัดกิจกรรมทางดนตรีบำบัด ทางคณะผู้วิจัยได้นำนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรดนตรีศึกษาศาสตร์ มศว ไปจัดกิจกรรมดนตรีบำบัด โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนิน การการจัดกิจกรรมดนตรีบำบัดในประเทศไทย ณ โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา องค์กรฯ ในวันที่ศุกร์ที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2556 เวลา 11.00 - 13.00 น. ได้มีผู้ป่วยนอกที่มารับบริการของโรงพยาบาลได้มีส่วนร่วมกิจกรรมฟังดนตรีบำบัด พบว่าผู้ป่วยนอกที่มารับบริการ ณ โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา องค์กรฯ ส่วนใหญ่มีโอกาสในการฟังเพลงมากกว่า 10 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 57.41 รองลงมาคือโอกาสในการฟังเพลง 5-10 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 18.52 รองลงมาคือโอกาสในการฟังเพลง 2-5 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 12.96 และน้อยที่สุด คือมีโอกาสในการฟังเพลง 1 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 5.56 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับผู้ที่ไม่มีโอกาสในการฟังเพลง คิดเป็นร้อยละ 5.56 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่มีโอกาสในการฟังเพลงมากกว่า 10 ครั้งต่อสัปดาห์ในการดำเนินชีวิตตามปกติ

ในประชากรทั้งหมดที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่มีชอบฟังแนวเพลง ลูกกรุง รองลงมาชอบฟังแนวเพลงลูกทุ่ง รองลงมาชอบฟังแนวเพลงไทยสากล รองลงมาชอบฟังแนวเพลงสากล รองลงมาชอบฟังแนวเพลงเพื่อชีวิตและน้อยที่สุดคือชอบฟังแนวเพลงประเภทอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความนิยมในการฟังเพลงแนวลูกกรุงและเพลงลูกทุ่ง และพบว่าส่วนใหญ่มีความชอบต่อวิธีการรับฟังดนตรีที่แสดงสด คิดเป็นร้อยละ 68.52 และส่วนน้อยมีความชอบต่อวิธีการรับฟังดนตรีที่มาจากเครื่องเล่น หรือวิทยุ โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 31.48 ดังนั้นพฤติกรรมในการฟังดนตรีของผู้ป่วยจะชอบฟังดนตรีที่มีนักดนตรีทำการแสดงสดมากกว่าฟังผ่านสื่ออื่น ๆ

ภาพแสดงกิจกรรมดนตรีบำบัด และการเก็บข้อมูลภาคสนามที่โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา องค์รักษ์

จากการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของผู้ป่วยนอกที่มารับบริการ ณ โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา องค์รักษ์ สามารถสรุปได้ว่าผู้ป่วยนอกส่วนใหญ่มีความต้องการฟังกิจกรรมดนตรีบำบัดในโรงพยาบาล รู้สึกชื่นชมต่อนักดนตรีบำบัดที่มาร่วมการบรรเลงดนตรีเพราะก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน มีความสุขจากโรคภัยไข้เจ็บและเรื่องเศร้าๆ ซึ่งนักดนตรีบำบัดสามารถซักถามอาการของผู้ป่วยได้ละเอียดและผู้ป่วยยินดีเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับอาการเจ็บป่วยไม่สบายของตนเองมากกว่าในขณะที่เข้ารับการรักษาแบบปรกติ ดังนั้นการจัดกิจกรรมดนตรีบำบัดสำหรับผู้ป่วยนอกในสถานพยาบาล จึงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้น เนื่องจากเป็นการจัดบรรยากาศในภายในโรงพยาบาลซึ่งปรกติจะเป็นสถานที่รวมผู้มีความทุกข์ มีความเจ็บป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจมารวมกันอยู่ในที่เดียว ซึ่งทำให้ผู้มาใช้บริการรู้สึกเกิดความวิตกกังวล มีความทุกข์กับการรอคอยการบริการทางการแพทย์ต่างๆ

เมื่อมีกิจกรรมดนตรีบำบัดจึงทำให้เกิดบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สามารถลืมความกดดัน ลืมความทุกข์ทรมานต่างๆ ไปชั่วขณะ และมีความต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางดนตรีบำบัดที่จัดขึ้น เช่น การนั่งฟังเพลง การปรบมือ การร้องเพลงตาม การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะที่ทางทีมงานได้จัดเตรียมให้ การตอบคำถามชิงรางวัลที่ทีมงานนักดนตรีบำบัดได้เตรียมให้ ซึ่งจากการทำวิจัยกิจกรรมเหล่านี้ได้รับความสนใจจากผู้มาใช้บริการของโรงพยาบาลอย่างมาก การจัดกิจกรรมดนตรีบำบัดจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ป่วยลดความเครียด รู้สึกผ่อนคลายและสามารถอธิบายพูดคุยกับแพทย์ หรือ พยาบาล ถึงอาการเจ็บป่วยได้อย่างเปิดเผยมากขึ้น เป็นการเตรียมพร้อมทางจิตใจ สร้างสมาธิ ให้เกิดขึ้นในเวลาอันสั้น กิจกรรมดนตรีที่ได้กระทำขึ้น นอกเหนือจากการฟัง ยังเป็นการช่วยออกกำลังกาย ช่วยทางด้านกายภาพบำบัดได้อีกทางหนึ่งด้วย โดยที่ผู้ป่วยก็เป็นผู้ชนิดทำตามด้วยความเต็มใจปราศจากการบังคับ และทำด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน ดังนั้นกิจกรรมดนตรีบำบัดในโรงพยาบาลสำหรับผู้ป่วยภายนอกที่มาใช้บริการ จึงเป็นกิจกรรมที่ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง เพราะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ป่วยเต็มใจในการรับการรักษาจากทางโรงพยาบาล และมีความหวังในการรักษาโรคภัยไข้เจ็บได้

◆ การนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ควรมีการริเริ่มวิชาโทเกี่ยวกับดนตรีบำบัด ทั้งในสายของหลักสูตรทางการแพทย์ และหลักสูตรของศิลปศาสตร์ทางดนตรี ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านดนตรีบำบัดให้สามารถเกิดขึ้นและมีการทำการปฏิบัติการกิจกรรมดนตรีบำบัด การทดลอง การวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งทางศาสตร์ของดนตรีบำบัดในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งจะ

ส่งผลดีต่อการพัฒนาสู่หลักสูตรดนตรีบำบัดอย่างแท้จริงได้ ซึ่งมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพในการเปิดการเรียนการสอนทั้งสองคณะ คือคณะแพทยศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์ หรือคณะดนตรี ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน ควรเป็นผู้ริเริ่มให้เกิดขึ้น เพราะมีความพร้อมทั้งศาสตร์สองด้านและมีสถานที่ปฏิบัติการภาคสนามให้นักศึกษาด้วย

2. ควรมีการนำเอาความรู้ทางด้านดนตรีบำบัดไปใช้เพื่อการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากประโยชน์ของดนตรีบำบัดจะช่วยให้กระบวนการพัฒนาการในเด็กได้เป็นอย่างดี ครูผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีบำบัดและนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสม ซึ่งสามารถนำดนตรีบำบัดไปใช้ได้กับเด็กได้ทั้งกลุ่มที่เป็นเด็กปกติเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางสมอง สติปัญญา อารมณ์ และจิตใจและนำไปใช้กับเด็กกลุ่มที่มีปัญหา เด็กพิเศษ เด็กเรียนรูบกพร่องต่างๆ เพื่อช่วยให้เด็กเหล่านั้นได้รับการบำบัดด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ซึ่งมีประโยชน์อย่างยิ่งกว่าการบำบัดด้วยวิธีการอื่น ๆ

3. ควรมีการให้ความรู้แก่นักดนตรีบำบัด โดยเฉพาะกลุ่มจิตอาสา ซึ่งไปช่วยงานด้านดนตรีบำบัดในโรงพยาบาลให้มีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของดนตรีการเลือกใช้ดนตรีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การทำกิจกรรมทางดนตรีทั้งการฟัง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี เพื่อให้สามารถเป็นผู้นำกิจกรรมทางดนตรีที่มีประสิทธิภาพได้ และควรมีการสัมมนาถึงผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรมดนตรีบำบัดที่มีกระบวนการวิจัยควบคู่ไปกับการทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดผลการวิจัยนำมาพัฒนากระบวนการดนตรีบำบัดให้มีประโยชน์สูงสุดยิ่งขึ้นไป

